

Sygnatura akt III U 1097/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Konin, dnia 23-01-2014 r.

Sąd Okręgowy w Koninie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia – **SO Anna Walczak- Sarnowska**

Protokolant: Starszy sekretarz sądowy Lila Andrzejewska

przy udziale

po rozpoznaniu w dniu 16-01-2014r. w Koninie

sprawy **G. C.**

przeciwko **Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w K.**

**o podjęcie wypłaty w pełnej wysokości oraz o odstąpienie od żądania zwrotu
nadpłaconego świadczenia**

na skutek odwołania **G. C. przy udziale zainteresowanego**

E. C.

od decyzji **Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w K.**

z dnia 13-09-2013r. znak:(...)

z dnia 9-10-2013r. znak:(...)

1. Zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 13 września 2013r. w ten sposób , że ustala iż G. C. nie pobrała nienależnego świadczenia w kwocie 6.386,94 zł (sześć tysięcy trzysta osiemdziesiąt sześć 94/100 zł) w okresie od dnia 1 sierpnia 2012r. do dnia 30 czerwca 2013r. i nie jest zobowiązana do zwrotu kwoty 6.386,94 zł (sześć tysięcy trzysta osiemdziesiąt sześć 94/100 zł) za okres od dnia 1 sierpnia 2012r. do dnia 30 czerwca 2013r.
2. Zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 9 października 2013r. w ten sposób , że zobowiązuje organ rentowy do wypłaty G. C. renty rolniczej w pełnej wysokości od dnia 1 lipca 2012r.

Sygnatura akt III U 1097/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 września 2013 roku, znak: (...)Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w K. ustalił, że nadpłacił G. C. kwotę 6.386,94 złotych tytułem części uzupełniającej renty rolniczej za okres od dnia 1 sierpnia 2012 roku do dnia 30 czerwca 2013 roku z powodu wyłączenia E. C. z ubezpieczenia społecznego rolników w okresie od dnia 2 lipca 2012 roku do dnia 2 lipca 2013 roku w związku z odbywaniem kary pozbawienia wolności i nieprowadzeniem działalności rolnej.

Od decyzji tej odwołanie złożyła G. C. podnosząc, iż decyzja za niezgodna jest ze stanem faktycznym ponieważ w związku

z przebywaniem przez męża w zakładzie karnym grunty rolne położone

w J. oraz T. objęte były umową dzierżawy z dnia 10 lipca 2012 roku. Na potwierdzenie tej okoliczności odwołująca dołączyła kserokopię umowy dzierżawy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji, iż w dniu 22 lipca 2013 roku wydana została decyzja stwierdzająca ustanie ubezpieczenia społecznego rolników z mocy ustawy E. C. w okresie od dnia 2 lipca 2012 roku od dnia 2 lipca 2013 roku w związku z odbywaniem kary pozbawienia wolności i w powyższym okresie nie prowadzeniem działalności rolniczej. Jednocześnie organ rentowy podkreślił, że przedłożona przez odwołującą umowa dzierżawy z dnia 10 lipca 2012 roku nie spełnia wymogów

z art. 28 ust. 4 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników, w związku z tym wydana została decyzja odmawiająca podjęcia wypłaty świadczenia w pełnej wysokości przed datą 1 lipca 2013 roku .

Decyzją z dnia 9 października 2013 roku, znak: (...)Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w K. – po rozpoznaniu wniosku odwołującej z dnia 26 września 2013 roku – odmówił podjęcia wypłaty świadczenia w pełnej wysokości wskazując w uzasadnieniu, że w związku

z tym, iż umowa dzierżawy zawarta w dniu 10 lipca 2012 roku z córką B. P. nie spełnia wymogów ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku

o ubezpieczeniu społecznym rolników, tj. nie została zawarta na co najmniej 10 lat, nie została zgłoszona do Ewidencji Gruntów i Budynków oraz nie została zawarta z osobą obcą należało odmówić podjęcia wypłaty renty rolniczej od dnia 1 lipca 2012 roku w pełnej wysokości. Dodatkowo organ rentowy nadmienił, że świadczenie wypłacane jest w pełnej wysokości – zgodnie

z umową dzierżawy z dnia 30 lipca 2013 roku.

G. C. odwołała się także od tej decyzji podnosząc, że

w momencie zawarcia umowy dzierżawy z dnia 10 lipca 2012 roku faktycznie zaprzestała prowadzenia działalności rolniczej podnosząc przy tym, iż nie była świadoma zgłoszenia takowej umowy do Ewidencji Gruntów i Budynków podkreślając jednak, że w okresie od dnia 10 lipca 2012 roku do dnia 10 października 2013 roku nie prowadziła działalności rolniczej.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania podnosząc w uzasadnieniu, że umowa z dnia 10 lipca 2012 roku nie spełnia wymogów z art. 28 ust. 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, albowiem zawarta została ze zstępnym, tj. córka B. P., nie została zawarta na co najmniej 10 lat, nie została zgłoszona do ewidencji gruntów i budynków. Dodatkowo organ rentowy zaznaczył, że mąż odwołującej E. C. od 2004 roku pobiera w związku z posiadaniem gospodarstwa rolnego płatności obszarową co świadczy tym samym, że małżonkowie C. prowadzą działalność rolniczą.

Sąd w oparciu o art. 212 k.p.c. połączył do wspólnego rozpoznania sprawy z odwołań od powyższych decyzji prowadzą je pod wspólną sygnaturą III U 1097/13.

Jednocześnie w oparciu o art. 477¹¹ k.p.c. Sąd wezwał do udziału w charakterze zainteresowanego E. C..

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Odwołująca G. C. oraz jej mąż E. C. są właścicielami gospodarstwa rolnego o pow. 8,20 ha (6,78 ha przeliczeniowych) położonego w T. i J..

Decyzją z dnia 15 lipca 2002 roku, znak: (...) organ rentowy przyznał odwołującej prawo do okresowej renty inwalidzkiej – od dnia 29 maja 2002 roku. Część uzupełniająca renty została podjęta w wymiarze 50%

w związku z prowadzeniem działalności rolniczej z małżonkiem, który nie miał ustalonego prawa do emerytury lub renty.

Następnie decyzją z dnia 11 grudnia 2012 roku organ rentowy podjął – od dnia 1 stycznia 2013 roku – wypłatę świadczenia w wymiarze 100% na podstawie art. 28 ust. 11 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników w związku z podleganiem małżonka odwołującej ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy.

Decyzją z dnia 22 lipca 2013 roku, znak: (...)Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego stwierdził ustanie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego dla E. C. od dnia 2 lipca 2012 roku do dnia 2 lipca 2013 roku oraz emerytalno – rentowego od dnia 2 lipca 2012 roku do dnia 2 lipca 2013 roku w związku z odbywaniem kary pozbawienia wolności od dnia 2 lipca 2012 roku do dnia 2 lipca 2013 roku i nie prowadzeniem działalności rolniczej, a zatem nie spełnieniem warunków do podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników.

Z uwagi na powyższe stwierdzono, że wyłączenie E. C. spowodowało nadpłatę części uzupełniającej renty rolniczej odwołującej G. C. za okres od dnia 1 sierpnia 2012 roku do 30 czerwca 2013 roku w kwocie 6.386,94 złotych. Okoliczność ta stanowiła podstawę wydania zaskarżonej decyzji z dnia 13 września 2013 roku, znak: (...)

Wobec faktu przebywania E. C. w zakładzie karnym oraz złego stanu zdrowia – licznych chorób wiążących w konieczności hospitalizacji i uniemożliwiających pracę w gospodarstwie rolnym odwołująca w dniu 10 lipca 2012 roku zawarła jednak z B. P. umowę dzierżawy gruntów rolnych położonych w T. oraz J. – na okres do dnia 10 października 2013 roku. W umowie tej wskazano, że odwołująca jest chora i nie poradzi sobie samodzielnie z pracami rolnymi. Umowa ta zarejestrowana została w Urzędzie Gminy w W..

Od momentu zawarcia powyższej umowy odwołująca nie pracowała w wydzierżawionym gospodarstwie rolnym, nie pobierając jednocześnie żadnych pożytków z tego gospodarstwa. Prowadzeniem gospodarstwa zajęła się natomiast córka odwołującej B. P., która posiadała własny sprzęt z uwagi na prowadzenie swojego gospodarstwa rolnego.

Umowa dzierżawy z B. P. rozwiązana została w czerwcu 2013 roku i od 1 lipca 2013 roku odwołująca G. C. zawarła umowę dzierżawy gospodarstwa rolnego ze swoim sąsiadem G. G. na okres 10 lat.

Od dnia 1 lipca 2013 roku organ rentowy – w związku z ponownym obciążeniem ubezpieczeniem emerytalno – rentowym męża odwołującej, a także od dnia 1 sierpnia 2013 roku – w związku z zawarciem umowy dzierżawy z dnia 30 lipca 2013 roku organ rentowy podjął wypłatę świadczenia rentowego odwołującej w całości.

W dniu 26 września 2013 roku odwołująca wystąpiła z wnioskiem o podjęcie wypłaty świadczenia rentowego w pełnej wysokości od dnia 1 lipca 2012 roku.

Zaskarżoną decyzją z dnia 9 października 2013 roku, (...) Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówił podjęcia wypłaty świadczenia rentowego w pełnej wysokości od dnia 1 lipca 2012 roku.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy zgromadzonych w toku postępowania i aktach organu rentowego, oraz w oparciu o zeznania odwołującej G. C. oraz świadka: B. P..

Zdaniem Sądu zeznania świadka i odwołującej zasługują na uwzględnienie, gdyż są spójne, logiczne, rzeczowe i wzajemnie się uzupełniają.

Zgodnie z art. 6 pkt 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2008 r. Nr 50, poz. 291 z późn. zm.) przez rolnika – rozumie się pełnoletnią osobę fizyczną, zamieszkujejącą i prowadzącą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, osobiście i na własny rachunek, działalność rolniczą w pozostającym w jej posiadaniu gospodarstwie rolnym, w tym również w ramach grupy producentów rolnych, a także osobę, która przeznaczyła grunty prowadzonego przez siebie gospodarstwa rolnego do zalesienia.

Za działalność rolniczą zaś rozumie się działalność w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej, w tym ogrodniczej, sadowniczej, pszczelarskiej i rybnej (art. 6 pkt 3 powołanej ustawy).

Według art. 28 ust. 1 ustawy wypłata emerytury lub renty rolniczej z ubezpieczenia ulega częściowemu zawieszeniu, jeżeli emeryt lub rencista prowadzi działalność rolniczą.

Zawieszenie to dotyczy części uzupełniającej emerytury rolniczej lub renty rolniczej. Jeśli emeryt lub rencista nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej wówczas wypłata części uzupełniającej ulega zawieszeniu w całości.

Przepis art. 28 ust. 4 uznaje, że emeryt lub rencista zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, jeżeli ani on, ani jego małżonek nie jest właścicielem (współwłaścicielem) lub posiadaczem gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym i nie prowadzi działu specjalnego, nie uwzględniając:

1) gruntów wdzierżawionych, na podstawie umowy pisemnej zawartej co najmniej na 10 lat i zgłoszonej do ewidencji gruntów i budynków, osobie niebędącej:

a) małżonkiem emeryta lub rencisty,

b) jego zstępnym lub pasierbem,

c) osobą pozostającą z emerytem lub rencistą we wspólnym gospodarstwie domowym,

d) małżonkiem osoby, o której mowa w lit. b) lub c),

2) gruntów trwale wyłączonych z produkcji rolniczej na podstawie odrębnych przepisów, w tym zalesionych gruntów rolnych,

3) gruntów i działów specjalnych należących do małżonka, z którym emeryt lub rencista zawarł związek małżeński po ustaleniu prawa do emerytury lub renty rolniczej z ubezpieczenia,

4) własności (udziału we współwłasności) nieustalonej odpowiednimi dokumentami urzędowymi, jeżeli grunty będące przedmiotem tej własności (współwłasności) nie znajdują się w posiadaniu rolnika lub jego małżonka.

Jednocześnie ust. 11 powołanego przepisu stanowi, że w przypadku gdy rencista lub emeryt uprawniony do emerytury z art. 19 ust. 1 prowadzi działalność rolniczą z małżonkiem podlegającym ubezpieczeniu emerytalno – rentowemu z mocy ustawy, wypłata nie ulega zawieszeniu.

Za gospodarstwo rolne uważa się obszar gruntów, sklasyfikowanych w ewidencji gruntów i budynków jako użytki rolne lub jako grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych, z wyjątkiem gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza, o łącznej powierzchni przekraczającej 1 ha lub 1 ha przeliczeniowy, stanowiących własność lub znajdujących się w posiadaniu osoby fizycznej, osoby prawnej albo jednostki organizacyjnej, w tym spółki, nieposiadającej osobowości prawnej (art. 1 i 2 ustawy z dnia 15 listopada 1984 roku o podatku rolnym, Dz.U.z 2006 roku, Nr 136, poz.969).

W przedmiotowej sprawie spór dotyczy kwestii czy odwołująca G. C. prowadził działalność rolniczą w okresie odbywania przez jej męża E. C. kary pozbawiania wolności, tj. w okresie od dnia 2 lipca 2012 roku do dnia 2 lipca 2013 roku.

Zgodnie z cytowanymi wyżej art. 28 ust. 3 i 6 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, przesłanką zawieszenia wypłaty części uzupełniającej renty jest przede wszystkim fakt prowadzenia działalności rolniczej przez ubezpieczonego. W ust. 4 artykułu 28 ustawy ustawodawca zawarł natomiast domniemanie polegające na uznaniu, iż rencista zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, jeżeli ani on, ani jego małżonek nie jest właścicielem (współwłaścicielem) lub posiadaczem gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym i nie prowadzi działu specjalnego z wyłączeniem enumeratywnie wymienionych w tym przepisie gruntów rolnych. Jednakże

domniemanie to upada w razie wykazania, iż mimo posiadania przez rencistę, bądź jego małżonka, gospodarstwa rolnego, świadczeniobiorca faktycznie nie prowadzi na tym gruncie działalności rolniczej.

W wyroku z dnia 6 maja 2004 roku, sygn. II UZP 5/04 Sąd Najwyższy stwierdził, iż „wypłata części uzupełniającej świadczenia rolnika, który będąc właścicielem lub posiadaczem gospodarstwa rolnego faktycznie nie prowadzi w nim działalności rolniczej w rozumieniu art. 6 pkt 3 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (jednolity tekst: Dz. U. z 1998 r. Nr 7, poz. 25 ze zm.) nie ulega zawieszeniu na podstawie art. 28 ust. 1 i 3 w związku z ust. 4 tej ustawy”. „Punktem wyjściowym dla skutecznego zawieszenia świadczenia na podstawie art. 28 ustawy z 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników jest ustalenie, że emeryt lub rencista prowadzi gospodarstwo rolne w rozumieniu art. 6 pkt. 3 tej ustawy. W sytuacji gdy emeryt przekazał gospodarstwo rolne w warunkach określonych w ust. 10 art. 28 zachowuje on prawo do pełnego świadczenia o ile wykaże, że po przekazaniu gospodarstwa rolnego faktycznie nie prowadził tego gospodarstwa w rozumieniu art. 6 pkt 3 ustawy z 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, w sposób analogiczny jak w przypadku wykazania faktycznego zaprzestania działalności rolniczej pomimo zachowania prawa własności lub posiadania gospodarstwa rolnego” (wyrok SA we Wrocławiu z dnia 9 lutego 2012 roku, sygn. III AUa 1647/11, LEX nr 1135415)

Zatem kluczowym było wykazanie przez odwołującą, że mimo posiadania przez nią i jej męża gospodarstwa rolnego, nie prowadziła działalności rolniczej.

Zdaniem Sądu, ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że G. C. od momentu osadzenia jej męża w zakładzie karnym nie prowadziła działalności rolniczej w rozumieniu ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, nie uzyskując tym samym żadnych pożytków z tego gospodarstwa. Prowadzeniu bowiem gospodarstwa rolnego uniemożliwił odwołującej jej stan zdrowia – liczne dolegliwości chorobowe, które zresztą stanowiły podstawę przyznania jej prawa do renty.

Z uwagi na powyższe stwierdzić trzeba, że nie odwołująca nie może zostać obciążona obowiązkiem zwrotu świadczenia rentowego w kwocie 6.386,94 złotych wypłaconego jej w okresie od dnia 1 sierpnia 2012 roku do dnia 30 czerwca 2013 roku.

Przytoczone powyżej okoliczności wskazują jednocześnie, że nietrafne jest stanowisko pozwanego organu rentowego zawarte w drugiej zaskarżonej decyzji. Świadczenie rentowe należy się bowiem odwołującej w pełnej wysokości już od dnia 1 lipca 2012 roku.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd w oparciu o przepis art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 13 września 2013 roku w ten sposób, że ustalił, iż G. C. nie pobrała nienależnego świadczenia w kwocie 6.386,94 złotych w okresie od dnia 1 sierpnia 2012 roku do dnia 30 czerwca 2013 roku i nie jest zobowiązana do zwrotu kwoty 6,386,94 złotych za okres od dnia 1 sierpnia 2012 roku do dnia 30 czerwca 2013 roku (punkt 1. wyroku).

Nadto Sąd zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 9 października 2013 roku w ten sposób, że zobowiązał organ rentowy do wypłaty G. C. renty rolniczej w pełnej wysokości od dnia 1 lipca 2012 roku (punkt 2. wyroku).

SSO Anna Walczak – Sarnowska